

DAUNYS STASYS

Gimė 1922 10 14 Aukščiuose Šiaulių rajone,
mirė 2011 01 16 Rumšiškėse

Poetas, istorikas, muziejininkas

Baigęs pradinę keturių skyrių mokyklą, privačiai pasiruošęs 1946 m. įstojo į Šiaulių mokytojų seminariją, ją uždarius, mokėsi Šiaulių Suaugusiųjų gimnazijoje, kartu dirbdamas Šiaulių apygardos Meno ir mokslo centre reikalų vedėju. 1973 m. neakivaizdiniu būdu įgijo istoriko, istorijos ir visuomeninių mokslų dėstytojo specialybę Vilniaus universitete.

Nuo 1940 m. bendradarbiavo, o 1944–1945 m. ir 1947–1949 m. dirbo Šiaulių „Aušros“ muziejuje. 1945 m. pakviestas dirbti į Liaudies švietimo komisariatą muziejų skyriaus inspektoriumi muziejų reikalams. Trūkstant darbuotojų, antraeilėse pareigose dirbo Vilniaus A. Puškino muziejaus direktoriumi. Dalyvavo Mokslų akademijos Istorijos instituto archeologinėse ekspedicijose. 1949 m. buvo suimtas ir iki 1956 m. kalintas Sverdlovsko lageriuose. 1956 m. reabilituotas. Nuo 1956 m. dirbo Panevėžio kraštotyros muziejuje, o 1957–1966 m. Rokiškio kraštotyros muziejaus direktoriumi. 1966–1977 m. dirbo Lietuvos liaudies buities muziejaus Buities skyriaus vedėju. 1977–1982 m. dirbo Paminklų konservavimo ir restauravimo instituto etnografu – vyr. architektu. 1982 m. visuomeniniais pagrindais toliau tęsė pirčių tyrinėjimo programą. Paskelbė straipsnių lietuvių liaudies kultūros, daugiausia pirčių istorijos, muziejininkystės klausimais, rinko kraštotyrinę medžiagą, dalyvavo mokslinėse konferencijose. Buvo nevyriausybinės organizacijos „Nedėja“ leidžiamo literatūros ir kultūros almanacho „Nedėja“ vyr. redaktorius.

Kūryba ir straipsniai publikuoti leidiniuose: „Angelo plunksna“ (1998), „Audėjai Juozas ir Elena Pipiniai“ (2009), „Aukštadvaris“ (2002), „Dangaus ir žemės simboliai“ (1995), „Etnografiniai tyrinėjimai Lietuvoje“ (1974, 1975, 1981, 1985), „Gervėčiai“ (1989), „Kaišiadorys: miesto ir apylinkių praeitis“ (1999), „Kraštotyra“ (1980), „Lietuvių liaudies papročiai“ (1991), „Lyčių samprata tradicinėje kultūroje“ (2005), „Literatūra ir kalba“ (T. 19; 1986), „Mokslinės konferencijos, skirtos Liongino Šepkos 90-osioms gimimo metinėms, medžiaga“ (1999), „Nupinsiu Lietuvai vainiką“ (2004), „Paparčių ir Žaslių apylinkės“ (1997), „Raudondvaris“ (1969), „Septyni dešimtmečiai, 1933-2003“ (2003), „Spalva lietuvių liaudies mene“ (1988), „Tremtinio Lietuva“ (1990), „Žemaičių praeitis“ (1993), „Žurnalui "Gimtasai kraštas" – 65“ (1999) ir kt.

1986 m. išleido pirmąją eilėraščių knygą „Šiaurės lyguma“, vėliau dar aštuonis savo poezijos rinkinius. 2003 m. Liaudies buities muziejaus iniciatyva buvo išleista jo pirmoji knyga, skirta pirties papročiams „Pirtis kaimo kultūroje“.

Bendradarbiavo spaudoje: „Atspindžiai“, „Krantai“, „Liaudies kultūra“, „Literatūra ir menas“, „Mokslas ir gyvenimas“, „Mūsų kraštas“, „Naujoji Romuva“, „Prie Nemunėlio“, „Spalio vėliava“, „Šiaurės Atėnai“

Knygos

Jaunystė už groį : [eilėraščiai] / Stasys Daunys ; [panaudoti autoriaus ir Algio Masiliūno piešiniai]. - Kaišiadorys : Printėja, [2009]. - 94, [1] p. : iliustr.

Kur beržai žali : eilėraščių ciklai : 1974-1988 / Stasys Daunys ; viršelio ir iliustracijų autorė Reda Konovalovienė. - Jonava : Dobilas, 1995. - 127, [1] p.

Lygumos kelias : "Niekam nepriklausančiojo" užrašai / Stasys Daunys ; [parengė ir redagavo Jonas Laurinavičius]. - [Kaišiadorys] : Kaišiadorių literatū klubas "Gija", 2004. - 142, [1] p.

Pirtis kaimo kultūroje: Liaudies papročiai / Stasys Daunys ; Lietuvos liaudies buities muziejus. - Rumšiškės (Kaišiadorių r.) : Lietuvos liaudies buities muziejus, 2003. - 155 p.

Po šiaurės dangum : eilėraščių rinktinė / Stasys Daunys. - Jonava : Jonava, 1999. - 169, [3] p.

Po troškimų medžiu : meditacijos 1945-1992 / Stasys Daunys ; dail. S. Chlebinkas. – Vilnius : Regnum, 1993. - 89 p.

Pro metų šakas : eilėraščiai / Stasys Daunys ; [dailininkė Alma Bernatoniene]. - Kaišiadorys : Kaišiadorių literatų klubas "Gija", 2004. - 62, [2] p. : iliustr.

Rugsėjo elegijos : eilėraščiai / Stasys Daunys ; [ilustracijos G. Slavinsko]. - Kaunas : R. Belovo leidykla, 1997. - 75, [2] p. : iliustr.

Spingsulė po dvyliktos : [eilėraščiai] / Stasys Daunys. - Šiauliai : Saulės delta, 2000. - 76, [1] p.

Šiaurės lyguma : lyrinės kronikos / Stasys Daunys ; [dailininkė Dalia Mažeikytė]. - Vilnius : Vaga, 1986. - 133, [2] p. : iliustr.

Šaltiniai

Gasiūnas V. Gyvenimo mozaika. - Utena, 2014. - P. 48-53.

Gasiūnas V. Rokiškio žemės šviesuliai. - Utena, 2001. - P. 8-11.

Krašto tyrėjai: darbai ir tradicijos / Šiaulių rajono kraštotyros draugija. - Klaipėda, 2006. - P. 15.

Kuršėnų krašto žmonės. - Vilnius, 2011. - P. 49-50.

Laurinavičius J. Kaišiadorių krašto žmonės. - Kaišiadorys, 2002. - P. 46-47.

Laurinavičius J. Sunkiausioji viršūnė. - [Kaišiadorys], 2008. - P. 123-124, 126-128, 128-131.

Lietuva. – Vilnius, 2008-2015. – T. 2 (2010), p. 463.

Papilė. - Vilnius, 2004-2006. - D. 2-3, p. 673; 420-423.

Šiaulių kraštotyryninkai. - Šiauliai, 2002. - P. 31-32.

Tremtinio Lietuva. – Vilnius, 1990. – P. 533.

Vanagas V. Lietuvių rašytojų sąvadas. – Vilnius, 1996. – P. 348.

Vardai amžinybės šviesoje. - Rokiškis, 2014. - P. 227-228.

Visuotinė lietuvių enciklopedija. – Vilnius, 2001-2015. - T. 4 (2003), p. 535.

Atspindžiai. - 1997, liep. 25, p. 3; lapkr. 4, p. 1-2; 2000, vas. 8, p. 6; 2001, saus. 26, p. 3; 2004, kovo 19, p. 4; rugs. 10, p. 11; 2010, saus. 26, p. 6; 2011, saus. 21, p. 3.

XXI amžius. - 2004, liep. 21, p. 9.

Gimtasis Rokiškis. - 2009, geg. 16, p. 1, 5.

Kaimo laikraštis. - 2010, geg. 15-21 (Nr. 19), p. 17.

Kaišiadorių aidai. - 1995, birž. 3; lapkr. 1; gruod. 16; 1997, spal. 11; lapkr. 8; 2004, vas. 24, p. 4; geg. 11, p. 5; liep. 23, p. 4; rugpj. 10, p. 6; 2006, saus. 27, p. 4; kovo 10, p. 2; 2007, spal. 26, p. 8; gruod. 4, p. 5; 2010, birž. 1, p. 4; 2011, saus. 21, p. 3.

Kalvotoji Žemaitija. - 2004, liep. 27, p. 5.

Literatūra ir menas. – 1995, bal. 4; 2008, kovo 7, p. 4.

Šeiminkė. - 1998, saus. 14, p. 5.

Šiaulių kraštas. - 1996, lapkr. 14, p. 9, 12; 1997, rugs. 25, p. 14; spal. 7, p. 3; lapkr. 5, p. 7; 1999, birž. 10, p. 11.

Šveicarijos lietuvių žinios. - Nr. 3 (2003), p. 5.

Tarp knygų. – 1997, Nr. 8, p. 46-47; 1998, Nr. 1, p. 32-33.

Telšių žinios. - 2004, liep. 30, p. 7.

Tremtinys. - 2004, rugpj. 5, p. 6.

Voruta. - 1997, gruod. 1-5, p. 15.

Žemaičių saulutė. - 2004, liep. 30, p. 3, 8.